

Til Plan- og Landdistriktsstyrelsen

Svar på høring om lov om ændring af planloven og forskellige andre love (opfølgning på evaluering af planloven m.v.)

Plan- og Landdistriktsstyrelsen har den 17. maj 2023 sendt et forslag til lov om ændring af planloven og forskellige andre love i høring.

Udkastet til lov om ændring af planloven har til formål at implementere den brede politiske aftale fra 15. juni 2022 om "Opfølgning på evaluering af planloven m.v." i planloven.

Planloven er afgørende for at understøtte udviklingsmulighederne i landdistrikterne. Derfor er Landdistrikternes Fællesråd også positive over, at forslaget om ændring af planloven sætter fokus på flere levende bymidter i landdistrikterne, at kommunerne får bedre rammer for at planlægge øget og attraktiv bosætning i landsbyerne og at der er et øget fokus på forbedring af mobildækning i hele landet. Landdistrikternes Fællesråd er ligeledes positive over, at forslaget indeholder ø-udviklingsplaner for de små øer samt en udvidelse af ordningen for omdannelseslandsbyer.

Selvom der således er mange gode elementer i forslaget om ændring af planloven, er der fortsat flere tiltag, som med fordel kan sættes i gang for at sikre udviklingsmuligheder i landdistrikterne. Landdistrikternes Fællesråd mener, at planloven bør understøtte alle de muligheder, der er for at bo, leve og arbejde på landet.

Landdistrikternes Fællesråd opfordrer derfor til at følgende tiltag også inddrages i en kommende ændring af planloven:

Omplaceringer af boliger i det åbne land

Landdistrikternes Fællesråd bemærker, at ændringen af planloven ikke indeholder noget om omplaceringer af boliger i åbent land. Når der i dag nedlægges boliger i det åbne land, f.eks. for at give plads til nye energianlæg, kan der ikke opføres nye boliger i det åbne land. Det forringer udviklingsmulighederne og attraktiv bosætning i landdistrikterne, at der gennem mange år er blevet færre og færre bygningsmatrikler i landzonen. Derfor bør der i planloven åbnes op for muligheden for at omplacere boliger i det åbne land (landzone), både ved opførelse af VE-anlæg, placering af højspændingsmaster, transformestationer og eventuel andre infrastrukturprojekter.

Ø-udviklingsplaner

Landdistrikternes Fællesråd er positive over, at forslaget til ændring af planloven indeholder ø-udviklingsplaner for de små øer og mulighederne for – inden for planens rammer – at opnå lempeligere adgang til fravigelse af planlovens regler om planlægning og landzoneadministration i kystnærhedszonen. Det er helt afgørende for bosætning og erhvervsudvikling på de små øer at der gives reelle lempelser. Det er dog væsentligt, at der også i andre sammenhænge afsættes finansiering til udviklingsplanerne.

Etablering af nye boliger og anvendelse af eksisterende bygninger

Landdistrikternes Fællesråd er positive overfor at der i ændringen af planloven åbnes op for på småøerne at kunne etablere nye boliger i umiddelbar tilknytning til én eller flere eksisterende landsbybebyggelser, samt for muligheden for at udvide eksisterende landsbyer i byzoner med nye arealer til boliger. Landdistrikternes Fællesråd bemærker dog, at muligheden for at etablere nye boliger og erhverv bør udvides til at omfatte alle eksisterende bygninger. Nye boliger bør ikke kun være betinget af at have tilknytning til eksisterende landsbybebyggelser, men bør også omfatte muligheden for at ombygge eksisterende bygninger – dette bør også gælde i landzonen.

Der bør ligeledes være *mulighed* for at ø-udviklingsplanerne omfatter eksisterende bygninger, som ligger på arealer der er omfattet af strandbeskyttelseslinjen. Klitfredningen skal stadig være gældende, men muligheden for at anvende eksisterende bygninger, som ligger i zonen allerede, bør være til stede for fortsat at kunne udvikle erhverv, turisme og bosætning på øerne.

Omdannelseslandsbyer

Det er positivt at ændringen af planloven lægger op til en udvidelse af ordningen for omdannelseslandsbyer og at formuleringen om omdannelseslandsbyer er blevet ændret. Det vil bidrage til at understøtte de muligheder, der er for at bo og leve på landet. Landdistrikternes Fællesråd bemærker dog, at ændringen også bør gælde indenfor kystnærhedszonen på 3 km.

Mobildækning i hele landet

Den digitale tilgængelighed er afgørende, hvis det skal være attraktivt at bo, leve og arbejde i hele landet. Dårlig mobildækning og mobilbredbåndsdækning gør det mindre attraktivt for borgere at bo i landdistrikterne, og mindre attraktivt for erhvervsdrivende at etablere sig og drive virksomhed på landet. Det kan generelt medføre at flere fraflytter landområderne. Derfor er det vigtigt at der kan sættes mobilmaster op på de mest optimale steder i landzoner, for at opnå bedst mulig dækning.

Landdistrikternes Fællesråd bemærker dog at udkastet til ændringen af planloven ikke giver de muligheder, som der blev stillet i udsigt i den politiske aftale fra juni 2022, og at der derfor ikke er udsigt til, at mobildækningen bliver forbedret i hele landet. Med tilføjelsen af et nyt §35, stk. 12, laves der ikke en generel ændring til mere fleksibilitet i opstillingen af master i landzoner. Det betyder at i områder i landzonen, hvor der ikke er dækningskrav, er mulighederne for en kommerciel etablering og forbedring af dækningen gennem opstilling af nye master ikke forbedret. Den manglende ændring kan betyde, at udbygningen i landzonen udskydes unødvendigt længe indtil der er et dækningskrav i området.

Lokalt afkast og lokalt ejerskab

I en firedobling af produktionen af sol- og vindenergi på land er det vigtigt, at den store værditilvækst som energianlæggene vil skabe, også tilfalder lokalområderne, som det vil berøre. Landdistrikternes Fællesråd foreslår derfor et øget fokus på lokalt afkast og lokalt ejerskab til vindmøller og solceller.

For det første bør der indføres en ny model for fordelingen af gevinster fra energianlæg for at sikre, at byrder og gevinster i højere grad følges ad. En sådan model bør indeholde en forpligtelse fra projektere til at betale en årlig procentdel (fx 10 %) af produktionsværdien til lokal udvikling. Det kan enten foregå via en lokalt forankret fond eller kommunale krav.

For det andet bør den nuværende VE-bonusordning udvides således, at husejere får ret til 0,2 pct. af produktionsværdien fra alle vindmøller, der er inden for 10 x vindmøllehøjde eller solcelleanlæg, der er indenfor 200 meter.

For det tredje bør naboer til vindmøller og solceller være garanteret muligheden for at få lokalt ejerskab. Det kan ske enten ved at give borgerne en lovmæssig ret til at få lokalt ejerskab eller ved at give kommunerne ret til at stille krav om ejerandele, for at sikre lokal opbakning til vedvarende energi.

Landdistrikternes Fællesråd bidrager gerne med uddybning af forslagene omkring VE-anlæg i forbindelse med fremtidige planlovsændringer, såfremt dette tema ikke kommer på dagsorden nu.

Planloven skal nytænkes og frisættes

Den nuværende udformning af planloven udfordrer i høj grad muligheden for at udvikle bæredygtige og alternative levemåder på landet i takt med, at landet bliver omgivet af stadig mere natur og store energianlæg. Derfor skal planloven nytænkes og frisættes, så landdistrikterne får større frihed

til at indfri udviklingspotentialer f.eks. inden for nye boformer og ift. udnyttelse af funktionstomme bygninger.

Landdistrikternes Fællesråd ser frem til at de dispensationer, som skal gives til deltagerne i Frilandsby og -ø pilotprojektet indenfor planlovsområdet, kommer til vurdering ved næste planlovsrevision, med henblik på lempelser i planloven.

Landdistrikternes Fællesråd står til rådighed for yderligere dialog og sparring.

Med venlig hilsen

Landdistrikternes Fællesråd

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Steffen Damsgaard', written in a cursive style.

Steffen Damsgaard
Formand